

**FYLKESNEMNDA FOR BARNEVERN OG SOSIALE SAKER,
OSLO OG AKERSHUS**

Vår ref :
008 10/12-2

Deres ref :

Oslo: 20.05.2010

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET	
Arkivkode:	420
Dato:	21.05.10
Saksnr:	2010/01317-047

**Høringsuttalelse
NOU 2009:21 Adopsjon til barnets beste**

Utredningen gir en interessant oversikt over adopsjonsfeltet. Den gir også et innblikk i noe av det forsknings- og utviklingsarbeid som drives og som er av betydning for forståelsen av barns utvikling og muligheten for å reparere skader påført tidlig i barnets liv.

Utvalget har foretatt en gjennomgang av de ulike adopsjonstyper som praktiseres i Norge; adopsjon av barn fra utlandet gjennom organisasjon, adopsjon av barn fra utlandet utenom organisasjon, adopsjon i Norge av spedbarn som adoptivforeldrene ikke kjenner opphavet til, stebarnsadopsjon og fosterbarnadopsjon. Også adopsjon der søker etter barnelovens regler er tilkjent foreldreansvaret for barn som står uten biologiske foreldre med foreldreansvar, er behandlet. Det samme er adopsjon innen familien.

Utvalget mener at mandatet skulle tilsi en drøftelse også av samboeres adopsjonsadgang, men har på grunn av kort tidsfrist ikke kunnet prioritere dette.

Tvangsadopsjon (pkt. 10.2)

Utvalget har også avgrenset seg i forhold til tvangsadopsjoner. Det finner det verken mulig eller naturlig å vurdere og drøfte tvangsadopsjon etter barnevernloven § 4-20 da disse må ses i sammenheng med barneverntiltakene for øvrig. Utvalget viser dessuten til at departementet uavhengig av den forestående utvalgsarbeidet, den siste tiden har satt i gang flere prosesser for å endre bruken av tvangsadopsjon og at utvalget ikke ser det som sin oppgave å vurdere disse. Utvalget velger likevel innledningsvis å kommentere saksbehandlingen knyttet til forslaget om åpen adopsjon, dvs. adopsjon med mulighet til samværsrett for biologiske foreldre, - et forslag som nå er ferdigbehandlet i Stortinget. Utvalget peker på at åpen adopsjon er en så sentral endring av rettsvirkningene av adopsjon at spørsmålet burde vært gjenstand for utredning i utvalget. Fylkesnemnda er enig i at en slik vesentlig endring i gjeldende rett burde vært utsatt og gjort til gjenstand for utredning i utvalget som ble nedsatt for å drøfte og utrede de mange sidene ved adopsjon i lys av barnets beste.

Utvalget påpeker at det gjennomføres få tvangsadopsjoner i Norge, - i løpet av en treårsperiode fra 2006 til 2008 var det totalt i høyden elleve saker der fylkesnemnda samtykket til adopsjon etter barnevernloven § 4-20. I den grad statistikk materialet på dette området ikke er godt nok, bør det gjøres noe med dette da det bør være lett tilgang til data som viser i hvor stort omfang tvangsadopsjon brukes som tiltak etter barnevernloven. Vi slutter oss til utvalgets anbefaling om at det bør føres egen statistikk for henholdsvis tvangsadopsjoner og samtykkebaserte fosterbarnadopsjoner. Statistikken over fosterbarnadopsjoner bør ikke

Postadresse :
Postboks 8172 Dep.
0034 OSLO

Kontoradresse :
Tordenskioldsgate 12
Inngang sjøsiden
0160 OSLO

Telefon :
22 00 39 71
22 00 39 60
E-mail adresse: oslo@fylkesnemnda.no

Telefax :
22 00 39 72

omfatte myndige personer.

Fylkesnemnda begrenser seg for øvrig til å kommentere noen av utvalgets anbefalinger vedrørende regelverket:

Kapittel 3 og 5 Regelverket

Adopsjonsloven stiller krav til adoptivsøkernes minstealder og sivilstand.

Utvalget har avdekket at bindende regler også til dels kun er nedfelt i retningslinjer, rundskriv og skjemaer fra departementet. Dette gjelder blant annet bestemmelser om øvre aldersgrense, krav til vandel og helse. På denne bakgrunn foreslår utvalget endringer i regelverket slik at det gjennom lov og forskrift gitt med hjemmel i lov, tydelig går fram hva som er bindende vilkår for adopsjon. Fylkesnemnda er enig i at det synes å være behov for et oppryddingsarbeid på dette punkt. Rettsvirkningene av en adopsjon er store, og det er desto viktigere at hensynet til forutsigbarhet og likebehandling for dem som berøres, er ivaretatt gjennom et tydelig regelverk. Det er grunn til å tro at et mer oversiktlig regelverk også vil kunne bidra til å forenkle saksbehandlingen i adopsjonssaker.

Pkt. 5.2 Til gagn for barnet/til barnets beste?

Fylkesnemnda er enig i at ordlyden i adopsjonsloven § 2 bør endres i tråd med utvalgets forslag slik at formuleringen "til gagn for barnet" erstattes med "til barnets beste". Det antas ikke å være noen meningsforskjell i de to formuleringene, og en lovendring medfører også begrepsbruken blir den samme i adopsjonsloven som i barneloven og i barnevernloven.

Pkt. 5.3. og 5.4 Krav til samtykke fra barnet og foreldre

Adopsjonsloven § 6 krever at adopsjon av et barn som er fylt tolv år, selv må samtykke til adopsjonen. Videre følger det av adopsjonsloven § 7 at foreldre med foreldreansvar må samtykke til adopsjon av barn under 18 år. Fylkesnemnda slutter seg til utvalgets anbefaling om at det bør framgå direkte av loven at samtykket må være reelt, informert, frivillig og skriftlig. Det dreier seg for de berørte om viktige avgjørelser av definitiv karakter. I de tilfeller samtykke er et lovkrav, bør det derfor etter nemndas vurdering også stilles klare krav til samtykkesituasjonen. Det vurderes som hensiktsmessig at kravene til samtykke kan leses direkte ut av loven.

Fylkesnemnda slutter seg dessuten til utvalgets anbefaling om å nedfelle i selve lovteksten en mulighet for unntak fra samtykkekravet i tilfeller der barn over tolv år av ulike grunner mangler samtykkekompetanse.

Marit Helene Larsen

Randi Skar